

Kyrkomötet 2011**Tisdagen den 25 oktober****§ 24 Fråga 2011:1 Utlandsförsamling – pastoralt och teologiskt**

BERTIL MURRAY:

Ordförande, biskopar och kyrkomötesledamöter! Bakgrunden till min fråga är delvis formuleringen i det nämndbeslut som jag hänvisar till i min fråga. Det väcker frågorna om i vilken mån – och om alls – en församling i utlandskyrkan är en riktig församling och enligt kyrkoordningens förståelse. Om jag förstår det rätt svarar nämndens ordförande Hans Ulfvebrand ja – helt och fullt en riktig församling och i enlighet med kyrkoordningens förståelse. Därmed skulle jag möjligen kunna vara tillfreds och så var debatten slut på den punkten om det inte vore för en del påstående som talar i en annan riktning. I kyrkostyrelsens skrivelse 2011:5 om Svenska kyrkan i utlandet, som vi kommer att behandla i morgon, s. 38 sägs att det finns också stora skillnader mellan församlingarna i Sverige och utlandsförsamlingarna. Det är omöjligt att tala om en rikstäckande indelning i territoriella församlingar vad gäller utlandskyrkan. Alla församlingar där är icke territoriella. Ja, visst är det så. Antagligen är det här som utmaningen ligger och som gör att det här blir problematiskt. Kan nämnden och dess ordförande föreställa er ett motsvarande beslut för en församling i Sverige? Församlingen upphör att vara en del av Svenska kyrkan men kan naturligtvis finnas kvar som en församling men utanför Svenska kyrkan, det avgör den själv. Hur ska man tänka när här finns församlingstillhöriga som också tillhör Svenska kyrkan och som skulle vilja fortsätta att ha den här relationen, vara en församling i Svenska kyrkan? Men så fattar man ett beslut att ni visst kan fortsätta att vara församling men fortsättningsvis tillhör ni som församling inte Svenska kyrkan. Har man verkligen fullt ut tänkt igenom det här? Det här kommer vi väl naturligtvis möjligen tillbaka till i frågeställningen i morgon, men jag tycker att det verka ligga ett obearbetat problem här.

HANS ULFVEBRAND:

Ordförande, kyrkomöte och biskopar! Gudstjänstgemenskaper som tillhör Svenska kyrkan i utlandet finns på många platser världen över. Nämnden har möjlighet att stödja verksamheter som formellt inte är organiserade som församlingar och så sker på många platser världen över, även där det inte är lämpligt eller inte ens möjligt att framträda som församling. Församlingen i Fuengirola läggs ned vid årsskiftet. Nämnden och kyrkorådet samverkar kring hur svenskkyrklig gudstjänst ska kunna firas där. Nämnden har uppmuntrat församlingen att bilda en gudstjänstkommitté som tillsammans med kyrkoherden i Torre Vieja ansvarar för denna verksamhet. Det pågår ett positivt samtal och samarbete mellan nämnden och "det pastorala område" som både omfattar Fuengirola och Torre Vieja när det gäller gudstjänstfirandet.

Det är inte helt lätt att pressa bilden på Svenska kyrkan i utlandet i till svenska församlingar hemma. Utlandsförsamlingarna har ingen egen ekonomi på samma sätt som hemma, och de är också icke territoriella.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Det är precis så som du säger, Hans, att här finns en skillnad och det kanske är det som gör att det sedan också behandlas olika. Mig stör det fortfarande att när det gäller våra församlingar utanför Sveriges gränser, som uppenbarligen är icke territoriella men som har samma grund annars i vad det är att vara en församling,

där kan man alltså från en annan nivå säga att er relation inte längre är en formell del av Svenska kyrkan. Hur fattas ett sådant beslut? Gör man verkligen det i nära och djupt samförstånd med berörda församlingstillhöriga i församlingen eller blir det och kommer det att uppfattas som att här är nu någon annan som bestämmer att vår djupa relation med Svenska kyrkan inte ska finnas i fortsättningen?

HANS ULFVEBRAND (REPLIK):

Det är en lång historia som Svenska kyrkan har i utlandet att vi ska försöka så långt det är möjligt att följa svensken i utlandet och också förnya oss själva, var befinner de sig just nu osv. Det tror jag är väldigt viktigt att vi tar med oss hela tiden, att vi följer och att vi dessutom sedan får avpassa och anpassa, som inte alltid är ett bra ord men i det här sammanhanget, anpassa förutsättningarna när det gäller att följa efter de som rör sig över hela världen; anpassa och avpassa våra resurser där de är.

BERTIL MURRAY (REPLIK):

Jag anar att du själv ser någon form av dilemma i det här, men jag kanske övertolkar dig på den här punkten.

HANS ULFVEBRAND (REPLIK):

Dilemman finns det säkert och de är till för att mötas och inte motas. Jag tror att det är viktigt att vi tänker efter vad det är för sorts gudstjänstgemenskap vi ska ha här, är det församling eller inte. Dessutom måste vi avpassa oss efter de olika länderna ibland, vad det finns för lagar och förordningar i de olika länderna.

DAG SANDAHL:

Herr ordförande! Jag vill egentligen bara skaffa mig litet klarhet. Det står i svaret att Svenska kyrkan i utlandet är riktiga församlingar, de församlingar vi har. Det förstår jag fuller väl, samlade kring ord och sakrament är en massa människor, och det finns kyrkoråd och kyrkoherde. Samtidigt har vi fått lära oss att det finns stora skillnader. Hans Ulfvebrand är ju själv kyrkoherde och därmed rätt suverän i sin tjänsteutövning. Han har inga chefer över sig, men nog har den som är präst i utlandet något slag av chefskap via nämnden och nämndens tjänstmän som kan ge direktiv på ett sätt som kyrkoherden i en vanlig församling inte får. Jag är litet intresserad av de här stora skillnaderna mellan att vara kyrkoherde i Sverige och att vara kyrkoherde utomlands. Jag ställer den enkla frågan: Är Hans Ulfvebrand dogse att kunna belysa den skillnaden?

HANS ULFVEBRAND (REPLIK):

Vi får se. I utlandskyrkan är det regioncheferna som är chefer över kyrkoherdarna som i sin tur är chefer i församlingarna. Det är vad jag svarar dig nu.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Detta var ett lysande svar. Då är min fråga, vart skickar jag min begäran om ersättning för att jag obehörigförklarades att bli kyrkoherde i Rom med hänvisning till att detta var en kyrkoherdetjänst av vanligt slag som inte hade några chefer över sig. Jag blev alltså grundlurad av Visby domkapitel och av Överklagandenämnden, för det som Hans Ulfvebrand nu säger det är sanningen. Kyrkoherdetjänsterna utomlands är att betrakta som komministraturer och till sådana är jag faktiskt behörig. Tack för upplysningen! Ge mig adressen så ska jag tala vilket postgirokonto pengarna ska skickas till.

HANS ULFVEBRAND (REPLIK):

Kyrkoherdarna i utlandsförsamlingarna är kyrkoherdar i sammanhanget och chefer i församlingarna.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Herr ordförande! Så kort minne har inte kyrkomötet att man inte minns att Hans Ulfvebrand först sa att regioncheferna var chefer. Att sedan bli underchef är en sak, det är jag också, fast på undernivån.

Hans Ulfvebrand bad att få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

ANDERS ROOS:

Ordförande! Jag var en av de som var med hela den här resan med församlingarna i Spanien och utredningen som vi hade med församlingarna och med anställda och kan vidimera den oerhörda vånda som föregick det här beslutet om att lägga ned en församling. Det är en församling, men om det där finns en gudstjänstfirande församling så kan den ju fortsätta oavsett om man organisatoriskt räknar in den i Svenska kyrkan i utlandet.

En annan fråga som kvarstår: Vilka behov finns det hos människorna i Fuengirola? Finns där sådana behov som vi skulle behöva möta från Svenska kyrkan i utlandet? Jag tror att det gör det på sikt. Men just nu var vi av olika anledningar tvungna att ta ett beslut om att nuvarande ordning måste förändras. Ibland, Bertil, svävade vi i den vissheten, när vi hade våra diskussioner, att detta skulle vara nyttigt att kunna göra med församlingar i Sverige också. Vi vet ju att förhållandena inte alltid är de bästa i våra församlingar. Man skulle behöva ett stopp, en nystart för att hitta rätt. Det är bland annat detta vi också vill göra i Fuengirola. Jag försäkrar er att samtalen vi hade i nämnden, innan vi fattade beslutet då vi satt i London, var djupa, oroande, oroliga. Vad händer nu? Vad händer med människorna? Vad händer med oss själva? Vi ansåg det vara nödvändigt, men vi håller de frågorna vid liv: Vad händer där med människorna i Fuengirola?

NILS GÅRDER:

Ordförande! Efter att ha lyssnat på dessa replikskiften, som jag tycker är intressanta, kände jag behov av att säga att det är nog viktigt att vi undviker att tro att vi kan ge en alldeles entydig och snäv gräns om var Svenska kyrkan slutar. Svenska kyrkan kan definieras på olika sätt som den i reglerade trossamfundet men också som en gemenskap som egentligen finns överallt där gudstjänst firas i Svenska kyrkans ordning. Det är viktigt att inte den här frågan tas till intäkt för varken inom landet eller utom landet att tro att vi kan göra en entydig definition av Svenska kyrkan. Den måste besvaras i varje särskilt sammanhang.